

Til lovforslag nr. L 81

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Udenrigsudvalget den 9. december 2016

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om internationalt udviklingssamarbejde

[af udenrigsministeren (Kristian Jensen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 11 ændringsforslag til lovforslaget. Ministeren for udviklingssamarbejde har stillet ændringsforslag nr. 1-3, 6 og 8-11. Enhedslistens og Alternativets medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 4, 5 og 7.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. november 2016 og var til 1. behandling den 22. november 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udenrigsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og udenrigsministeren sendte den 23. august 2016 dette udkast til udvalget, jf. URU alm. del – bilag 316 (folketingsåret 2015-16). Den 31. oktober 2016 sendte udenrigsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Globalt Fokus.

Ministerens for udviklingssamarbejde har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Globalt Fokus mundligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 9 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse. Spørgsmålene er omtrykt til ministeren for udviklingssamarbejde, som ved sin tiltrædelse overtog

lovforslaget fra udenrigsministeren. Ministeren for udviklingssamarbejde har besvaret spørgsmålene.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, DF, V, LA, RV, SF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministerens stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de under nr. 4, 5 og 7 nævnte ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (EL og ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de under nr. 1-7 og 9-11 stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlemmer af udvalget finder det vigtigt, at Danmark har et stærkt og mangfoldigt internationalt udviklingssamarbejde til gavn for en bæredygtig global udvikling uden krige og kriser og med muligheder for et godt liv for alle mennesker uden fattigdom og med mindst mulig ulighed.

Alle FN's 17 bæredygtigheds mål frem mod 2030 er vigtige mål for det internationale udviklingssamarbejde. Det forudsætter en stærk og mangfoldig indsats – ikke mindst fra verdens rigeste lande.

Enhedslistens medlemmer af udvalget ser ændringerne af loven om internationalt udviklingssamarbejde i sammenhæng med den tidligere V- og nuværende VLAK-regerings økonomiske nedskæringer og strategiske svækkelse af det internationale udviklingssamarbejde. Den udvikling er vi imod.

Enhedslisten kan ikke stemme for ændring af loven om internationalt udviklingssamarbejde af følgende grunde:

- Der er tale om et meget smalt formål i forhold til de opgaver, der ligger for udviklingsbistanden.
- Investeringsfonden for Udviklingslande er ikke blevet omfattet af offentlighed i forvaltningen. Afkastet fra fonden tilfalder staten og ikke udviklingsbistanden. Der er ikke sikret en årlig rapportering om Fondens overholdelse af UNGP, OECD's Guidelines og FN's Global Compact.

- Det nye Udviklingspolitisk Råd omfatter ikke længere 15 personer, men 9 personer, selv om rådet i fremtiden skal stå for udvidede opgaver, arbejde mere i dybden og foretage en kvalitetssikring af bevillingen. Hertil kommer, at det ikke er sikret i loven, at rådet sammensættes bredt, som det er sket hidtil. Fremover får ministeren frie hænder til at sammensætte rådet, som han/hun finder det formålstjenligt. Det er en svækkelse af rådet og en øget politisk styring af rådet.

Enhedslisten har som konsekvens af dette stillet en række ændringsforslag sammen med Alternativet, som retter op på disse mangler i lovforslaget.

Ministeren har genovervejet lovforslaget og har stillet en række nye ændringsforslag. Såfremt Enhedslistens og Alternativets forslag til antal medlemmer af rådet og retningslinjer for udpegning af medlemmer til rådet ikke opnår flertal, vil EL stemme for ministerens ændringsforslag om at hæve antallet af medlemmer fra 9 til 11. Det er trods alt en forbedring i forhold til det oprindelige forslag.

Enhedslisten vil stemme for ministerens øvrige nye ændringsforslag.

Alternativets medlem af udvalget ser positivt på ministerens ændringsforslag om, at IFU skal anvende relevante internationale standarder for bæredygtighed og samfundsansvar baseret på mellemstatslige aftaler. Alternativet finder dog ikke, at ministeren under udvalgsarbejdet har givet et fyldestgørende svar på, hvorfor IFU's arbejde ikke kan gøres mere gennemsigtigt i forhold til IFU's undtagelse fra offentlighedsloven og muligheden for årlig rapportering af, om IFU lever op til UNGP, OECD's Guidelines og FN's Global Compact. Alternativet kan støtte, at der laves en udbyttepolitik for IFU, men mener, at det skal lovbestemmes, at udbyttet skal tilgå udviklingsbistanden. Alternativet er positive over for, at ministeren ønsker at sætte medlemstallet i Udviklingspolitisk Råd op til 11, men Alternativet kan ikke støtte, at der ikke fortsat vil være faste rammebetingelser for, hvem der skal sidde i Udviklingspolitisk Råd, da dette muliggør en mere politisk motiveret udpegning.

Alternativet kan på det givne grundlag ikke støtte lovforslaget og vil til 2. behandling spørge ind til vores bekymringer om lovforslaget.

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *ministeren for udviklingssamarbejde*, tiltrådt af *udvalget*:

Til titlen

- 1) Som undertitel indsættes:

»(Opdatering af lovens formål, justering af kravet om udarbejdelse af 4-årsplan for udgiftsrammer for udviklingsaktiviteter, ændring af rammerne for Investeringsfonden for Udviklingslandes virke, herunder bl.a. fastsættelse af en udbyttepolitik, og ændring af organiseringen af den udviklingsfaglige rådgivning m.v.)«
[Tilføjelse af undertitel]

Til § 1

- 2) Nr. 1 affattes således:

»1) I § 1, stk. 1, indsættes efter »og FN's konventioner om menneskerettigheder«: »og med FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling samt verdensmål som et centralt omdrejningspunkt«.«
[Sproglig præcisering]

- 3) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 9, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.: »Fonden skal anvende relevante internationale standarder for bæredygtighed og samfundsansvar baseret på mellemstatslige aftaler, herunder UN Guiding Principles for Business and Human Rights.««
[Præcisering af IFU's formål]

Af et *mindretal* (EL og ALT):

- 4) Nr. 6 affattes således:

»6. I § 9 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:
»Stk. 4. Investeringsfonden for Udviklingslande skal en gang årligt rapportere om, hvordan fonden lever op til UNGP, OECD's Guidelines og FN's Global Compact.
Stk. 5. Fonden kan efter bestyrelsens indstilling foretage udbetaling af udbytte til staten. Udbetalingen til staten tilfalder udviklingsbistanden. Ministeren for udviklingssamarbejde fastlægger efter drøftelse med bestyrelsen en udbyttepolitik for fonden.««

Stk. 4 bliver herefter stk. 6.
[Præcisering af regler om rapportering og præcisering af, hvordan udbetalingen til staten skal anvendes]

- 5) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»02. § 9, stk. 5-7, ophæves.«
[Bestemmelserne om, at lov om offentlighed i forvaltningen ikke gælder fonden, ophæves]

Af *ministeren for udviklingssamarbejde*, tiltrådt af *udvalget*:

- 6) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 9, stk. 6 og 7, der bliver stk. 7 og 8, ændres »Stk. 5« til: »Stk. 6«.«
[Konsekvensrettelser]

Af et *mindretal* (EL og ALT):

7) Nr. 7 affattes således:

»7. § 10, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Udviklingspolitisk Råd omfatter 15 medlemmer, der udnævnes for en periode af 3 år med mulighed for genudnævnelse for yderligere én periode af 3 år. Rådets medlemmer udpeges efter indstilling fra relevante organisationer med følgende fordeling: 3 repræsentanter fra fagbevægelsen, 3 repræsentanter fra erhvervsorganisationer/virksomheder, 4 repræsentanter fra universiteterne/forskerne og 5 repræsentanter fra de folkelige organisationer.«
[Antallet af medlemmer i Udviklingspolitisk Råd fastlægges til 15, og det præciseres, hvordan medlemmerne udpeges]

Af *ministeren for udviklingssamarbejde*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL og ALT):

8) I den under nr. 7 foreslåede affattelse af § 10, stk. 4, ændres »9 medlemmer« til: »11 medlemmer«.
[Antallet af medlemmer i Udviklingspolitisk Råd fastlægges til 11]

Af *ministeren for udviklingssamarbejde*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2

9) I stk. 2 indsættes efter »§ 10, stk. 4,«: »i lov om internationalt udviklingssamarbejde som«.
[Lovteknisk rettelse]

10) I stk. 2 ændres »§ 1, stk. 7, i dette lovforslag« til: »§ 1, nr. 7, i denne lov«.
[Lovteknisk rettelse]

11) I stk. 3 ændres »lovens § 10, stk. 4« til: »§ 10, stk. 4, i lov om internationalt udviklingssamarbejde som affattet ved § 1, nr. 7, i denne lov«.
[Lovteknisk rettelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en korrektion, idet undertitlen ikke fremgik af det fremsatte forslag.

Til nr. 2

Der er tale om en sproglig præcisering.

Til nr. 3

Formålet med ændringsforslaget er at præcisere, at IFU er forpligtet til at anvende relevante internationale standar-

der for bæredygtighed og samfundsansvar, herunder UN Guiding Principles for Business and Human Rights, og løbende arbejde på at implementere sådanne standarder i IFU's investeringer og procedurer. Som følge af lovændringen vil IFU's vedtægt skulle ændres, hvor det vil blive vurderet, om IFU kan styrke rapporteringen på dette område. Det vil ligeledes i forbindelse med justeringen af IFU's vedtægt blive vurderet, hvorvidt IFU kan styrke åbenhed om resultater i forhold til verdensmålene.

Til nr. 4

Med ændringsforslaget sikres det, at der sker en årlig rapportering om fondens aktiviteter, og at udbetalingen til staten anvendes i overensstemmelse med fondens formål, jf. finanslovens § 6.3.

Til nr. 5

Ved fjernelsen af kravet om at samarbejde med danske virksomheder er der ingen grund til at fastholde undtagelsen for bestemmelserne i offentlighedsloven.

Til nr. 6

Der er tale om en konsekvensrettelse.

Til nr. 7

Den folkelige forankring og den stærkt videnskabelige og faglige bredde i Udviklingspolitisk Råd bør bevares. Ministerens forslag åbner op for en mere politisk motiveret udpegning. Med ændringsforslaget ønsker Enhedslisten og Alternativet at fastslå, at antallet af medlemmer af rådet skal været 15 personer, og at medlemmerne af Udviklingspolitisk Råd skal udpeges således, at sammensætningen afspejler relevante interessegrupper og den bistandsfaglige ekspertise i Danmark.

Til nr. 8

I forbindelse med forberedelsen og behandlingen af lovforslaget er der udtrykt bekymring over reduktionen af antallet af medlemmer i Udviklingspolitisk Råd fra 15 til 9 medlemmer. Der stilles derfor ændringsforslag om et medlemsantal på 11 i rådet.

Til nr. 9-11

Der er tale om lovtekniske rettelser.

Claus Kvist Hansen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Søren Espersen (DF) Peter Kofod Poulsen (DF) Marie Krarup (DF)

Kenneth Kristensen Berth (DF) Michael Aastrup Jensen (V) Jan E. Jørgensen (V) Marcus Knuth (V)

Jakob Ellemann-Jensen (V) Peter Juel Jensen (V) Torsten Schack Pedersen (V) Carsten Bach (LA) Henrik Dahl (LA)

Naser Khader (KF) nfm. Ane Halsboe-Jørgensen (S) fmd. Kirsten Brosbøl (S) Mogens Lykketoft (S) Mette Gjerskov (S)

Mogens Jensen (S) Nick Hækkerup (S) Yildiz Akdogan (S) Peter Hummelgaard Thomsen (S) Christian Juhl (EL)

Eva Flyvholm (EL) Ulla Sandbæk (ALT) Martin Lidegaard (RV) Zenia Stampe (RV) Holger K. Nielsen (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 81

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra udenrigsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Godkendt tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Ændringsforslag, fra Enhedslisten og Alternativet
5	Henvendelse af 6/12-16 fra Globalt Fokus om anmodning om foretræde
6	Ændringsforslag, fra udenrigsministeren
7	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 81

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om ministeren vil fjerne IFU's særstatus, således at deres forretningsvirksomhed kan blive behandlet som alle andre områder inden for det offentlige, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren vil redegøre for sine overvejelser med hensyn til at finde den bedst mulige løsning på indstillingsmuligheder til Udviklingspolitisk Råd, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren vil redegøre for, hvordan ministeren ser mulige alternativer, som kan sikre synlighed og gennemsigtighed om den multilaterale bistand, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren vil fremlægge en plan for udpegning af medlemmer af Udviklingspolitisk Råd, der sikrer en bred repræsentation, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå
5	Spm. om den hidtidige praksis i forhold til udlodninger af overskuddet fra IFU, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå
6	Spm., om overskuddet, der bliver i IFU og altså ikke udloddes, bliver opgjort som udviklingsbistand, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå
7	Spm., om ministeren i den kommende ændring af IFU's vedtægter vil arbejde aktivt for, at IFU skal styrke åbenheden om IFU's resultater både i forhold til opnåelse af verdensmålene og UNGP, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå
8	Spm., om kommentar til de enkelte ændringsforslag til L 81 fra Enhedslisten og Alternativet, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå

- 9 Spm., om ministeren har supplerende kommentarer til høringsvaret fra Globalt Fokus, til ministeren for udviklingssamarbejde, og ministerens svar herpå